

Prima instanță: Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău
Judecătorul: Ion Stepanov
Instanța de Apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: Victor Pruteanu
 Iulia Cimpoi
 Maria Guzun

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

24 septembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecător:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Ala Cobăneanu, Sveatoslav Moldovan,
Maria Ghervas și Vera Macinskaia,

examinînd recursul declarat de Minț Ilona,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ilona Minț
împotriva Nataliei Nifanova privind declararea nulă a căsătoriei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2013, prin care
apelul declarat de Natalia Nifanova, a fost admis,

A C O N S T A T A T:

La 16 mai 2011 Ilona Minț a înaintat în instanța de judecată o acțiune împotriva
Nataliei Nifanova privind declararea nulă a căsătoriei.

În motivarea acțiunii a invocat că, la 30 octombrie 2004, Nifanova Natalia a
înregistrat căsătoria cu Nifanov Evghenii, tatăl ei, adică cu 5 zile pînă la decesul
ultimului.

A mai invocat reclamanta că, conform raportului de expertiză nr. 43F/F-2012
din 19 aprilie 2012, căsătoria încheiată între Nifanova Natalia și Nifanov Evghenii,
nu putea fi înregistrată pe motiv că Nifanov Evghenii la momentul înregistrării
căsătoriei nu putea acționa cu discernămint, starea sănătății ultimului fiind gravă.

A specificat reclamanta că, Nifanov Evghenii este tatăl ei, care a decedat în 05
noiembrie 2004.

Solicită reclamanta Ilona Minț, declararea nulității căsătoriei înregistrate între
Nifanov Evghenii și Nifanova Natalia la 30 octombrie 2004 la OSC Rîșcani mun.
Chișinău, cu numărul de înregistrare 903.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 13 iunie 2013, a fost admisă acțiunea înaintată de Ilona Minț împotriva Nataliei Nifanova privind declararea nulă a căsătoriei. A fost repusă în termen acțiunea înaintată de Ilona Minț împotriva Nataliei Nifanova cu privire la declararea nulității căsătoriei, înregistrate între Nifanov Evghenii și Nifanova Natalia, la 30 octombrie 2004, la OSC Rîșcani mun. Chișinău, cu numărul de înregistrare 903. A fost declarată nulă, de la data înregistrării, căsătoria înregistrată între Nifanov Evghenii și Nifanova Natalia, la 30 octombrie 2004, la OSC Rîșcani mun. Chișinău și trecută în Registrul Actelor de Stare Civilă, sub numărul nr. 903.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2013, apelul declarat de Natalia Nifanova, a fost admis. A fost casată hotărîrea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 13 iunie 2013. A fost respinsă cererea de repunere în termen. A fost respinsă acțiunea înaintată de Ilona Minț împotriva Nataliei Nifanova privind declararea nulă a căsătoriei, ca fiind înaintată cu omiterea termenului de prescripție extinctivă.

Invocînd ilegalitatea acestei decizii, la 26 decembrie 2013, Minț Ilona, a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată, deoarece, instanța de apel nu a constatat și elucidat toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii și a fost aplicate eronat normele de drept material.

Instanța de recurs reiterează prevederile art. 434 CPC, care statuează expres că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Copia motivată a deciziei instanței de apel, a fost expediată în adresa părților la 15 noiembrie 2013, iar recursul a fost declarat la 26 decembrie 2013, însă la materialele pricinii lipsesc probe care ar confirma data recepționării de către recurent a copiei deciziei recurate.

Astfel, prin prisma art. 434 CPC, instanța de recurs constată că recursul a fost declarat în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră recursul declarat de Minț Ilona neîntemeiat și care urmează a fi respins.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. a) C.P.C., instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Din materialele cauzei rezultă cu certitudine că, la 16 mai 2011 Ilona Minț a înaintat în instanța de judecată o acțiune împotriva Nataliei Nifanova, prin care a solicitat, declararea nulității căsătoriei înregistrate între Nifanov Evghenii și Nifanova

Natalia la 30 octombrie 2004 la OSC Rîșcani mun. Chișinău, cu numărul de înregistrare 903.

Totodată, actele pricinii atestă faptul că, la 05 noiembrie 2004 Nifanov Evghenii a decedat, fapt confirmat prin certificatul de deces DC – IV 0346747.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizînd situația de fapt din prezenta speță, în raport cu probele anexate la dosar, consideră oportun de a reitera prevederile art. 42, alin. (1), lit. c) Codul Familiei, care statuează expres că, soțul care nu a știut despre existența impedimentelor la căsătorie, tutorele soțului declarat incapabil, soțul din căsătoria precedentă nedesfăcută, alte persoane ale căror drepturi și interese au fost lezate în urma căsătoriei încheiate cu încălcarea prevederilor art.15, precum și autoritatea tutelară sau procurorul, în cazurile menționate mai sus.

Instanța de recurs reiterează și prevederile art. 267 Cod Civil, potrivit cărora, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani. Acțiunile privind apărarea drepturilor personale nepatrimoniale se prescriu numai în cazurile expres prevăzute de lege.

De menționat, instanța de apel corect a stabilit că, reglementările cu caracter special cuprinse în Codul Familiei sunt completate de reglementările cu caracter general cuprinse în Codul Civil, iar acțiunea privind anularea unui act juridic încheiat de o persoană fără discemămînt din cauza bolii, potrivit art. 225 din Codul Civil, urmează a fi apărută pe cale judiciară în interiorul termenului de prescripție extinctivă. Cu alte cuvinte actul juridic anulabil urmează a fi apărut pe cale judiciară în termen de 3 ani din momentul nașterii dreptului la acțiune.

Potrivit prevederilor art. 272, alin. (1) Cod Civil, care statuează expres că, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Instanța de recurs consideră necesar de a accentua faptul că, legislația civilă face legătura dintre acțiunea termenului de prescripție cu încălcarea dreptului. Aceasta înseamnă că pînă în momentul în care dreptul subiectiv sau interesul protejat de lege nu sunt încălcate, nu poate fi vorba despre începutul curgerii termenului de prescripție.

În acest instanța de recurs menționează că, este întemeiată poziția instanței de apel cecum că, termenul general de prescripție, nu începe să curgă oricum și oricînd, adică termenul de prescripție nu începe să curgă din momentul care îi convine reclamantului, ci de la data nașterii dreptului la acțiune.

Or, dreptul la acțiune a reclamantei Minț Ilona s-a născut din momentul în care a cunoscut sau trebuia să cunoască despre existența căsătoriei încheiate între tatăl său Nifanov Evghenii și Nifanova Natalia. Iar acest moment, potrivit actelor pricinii, nu poate să intervină ulterior pronunțării hotărîrii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din

10 decembrie 2007 în conținutul căreia este menționat expres despre încheierea căsătoriei dintre Nifanov Evghenii și Nifanova Natalia.

Astfel, Colegiul accentuează că, Minț (Nifanova) Ilona a fost parte în procesul cu privire la partajul apartamentului, bun succesoral al defunctului Nifanov Evghenii, prin urmare a cunoscut sau trebuia să cunoască despre existența căsătoriei începând cu data de cel târziu 10 decembrie 2007, eventualul dreptul de a solicita anularea actului de căsătorie este prescris de drept încă la 10 decembrie 2010, iar acțiunea a fost înaintată la 16 mai 2011.

Instanța de recurs, consideră oportun de a reitera prevederile art. 279 Cod Civil, care statuează expres că, în cazuri excepționale, dacă instanța de judecată constată că termenul de prescripție extinctivă nu este respectat datorită unor împrejurări legate de persoana reclamantului, dreptul încălcat al persoanei este apărut. Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât dacă partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea unui termen de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de prescripție.

În acest sens, instanța de apel corect a stabilit că, concluzia primei instanțe cu privire la faptul că reclamanta Ilona Minț a locuit permanent peste hotare nu este concludent, neputînd fi considerat drept temei pentru repunerea în termen a cererii de chemare în judecată potrivit art. 279 din Codul civil, atîta timp cît este dovedit că Minț (Nifanova) Ilona a cunoscut despre căsătoria tatălui său cu pîrîta în cadrul procesului judiciar despre partajul averii succesoriale finisat la 10 decembrie 2007.

Colegiul instanței de recurs accentuează că, instanța de apel just a stabilit că, reclamanta – recurentă a înaintat acțiunea cu expirarea termenului de prescripție extinctivă, iar motive justificate de repunere în termen nu sunt.

Prin urmare, instanța de apel a respins acțiunea înaintată de Minț Ilona, prin prisma art. 271 Cod Civil, care stabilește expres că, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

Or, dreptul de a cere anularea actului de căsătorie este prescris de drept, prescripția fiind invocată de partea în favoarea căreia a curs, Nifanova Natalia a invocat prescripția în cadrul examinării litigiului în primă instanță, fapt confirmat prin cuprinsul referinței și a procesului-verbal al ședinței instanței de fond.

Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că, concluzia instanței de apel, despre necesitatea respingerii acțiunii înaintate de Minț Ilona ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție extinctivă, este justă, ea avînd la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, în conformitate cu prevederile art. 130 CPC. Actul de dispoziție a instanței de apel a fost adoptat cu respectarea normelor de procedură și cu aplicarea corectă a normelor de drept material.

În concluzie instanța de recurs menționează că, este legală decizia Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2013, din care motive urmează a fi menținută.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, decizia instanței de apel este legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Minț Ilona și a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Se respinge recursul declarat de Minț Ilona.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2013, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ilona Minț împotriva Nataliei Nifanova privind declararea nulă a căsătoriei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Sveatoslav Moldovan

Maria Ghervas

Vera Macinskaia